

EVROPSKI NADZORNIK ZA VARSTVO PODATKOV

Povzetek mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov o sporazumih med EU in Švico o avtomatični izmenjavi davčnih podatkov

(Celotno besedilo tega mnenja je na voljo v angleščini, francoščini in nemščini na spletišču ENVP www.edps.europa.eu)

(2015/C 289/06)

Povzetek

EU je s Švico, Andoro, Lihtenštajnom, Monakom in San Marinom podpisala dvostranske sporazume oziroma se o njih pogaja, da bi uredila in spodbudila izmenjavo finančnih podatkov, relevantnih za obdavčenje, in tako naredila konec bančni tajnosti v davčnih zadevah.

ENVP se je na podlagi določb sporazuma, ki je bil nedavno sklenjen s Švico (v nadaljevanju: sporazum), odločil, da zakonodajalca EU pozove, naj v prihodnje podobne dvostranske sporazume o avtomatični izmenjavi davčnih podatkov vključi zaščitne ukrepe za varstvo podatkov.

Ozadje: skupina G-20 je Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) naložila, naj oblikuje enotni svetovni standard za avtomatično izmenjavo podatkov o finančnih računih, da bi se z zagotavljanjem popolne davčne preglednosti in sodelovanja med davčnimi upravami po vsem svetu izvajala avtomatična izmenjava podatkov kot sredstvo za preprečevanje čezmejnih davčnih goljufij in davčnih utaj. Organizacija OECD je takšen sistem sprejela julija 2014 (v nadaljevanju: svetovni standard).

Za izvajanje svetovnega standarda v izmenjavah podatkov med EU in Švicarsko konfederacijo vsebuje sporazum, ki sta ga obe strani podpisali 27. maja 2015 in nadomešča prejšnji sporazum o isti temi, številne določbe, ki urejajo avtomatično izmenjavo davčnih podatkov med zadevnimi davčnimi organi v Švici in državah članicah.

Takšna okrepljena pozornost, ki se namenja preprečevanju davčnih utaj in avtomatični izmenjavi finančnih podatkov, zahteva ustrezne zaščitne ukrepe za uveljavljanje pravic do varstva podatkov.

Zaščitni ukrepi: ENVP ugotavlja, da se poglobljeni zaščitni ukrepi za varstvo podatkov kljub določbam o varstvu podatkov iz člena 6 sporazuma ne izvajajo v celoti. Meni zlasti, da bi bili ustrezni naslednji zaščitni ukrepi:

- (i) opredeliti, da sta zbiranje in izmenjava podatkov, relevantnih za obdavčenje, pogojena z dejanskim tveganjem davčne utaje;
- (ii) omejiti namen obdelave podatkov na izpolnjevanje legitimnega cilja politike (tj. preprečevanja davčnih utaj), s čimer se prepreči uporaba za dodatne namene brez obvestitve posameznikov, na katere se osebni podatki nanašajo;
- (iii) določiti, da je treba posameznike, na katere se osebni podatki nanašajo, ustrezno obvestiti o namenu in načinih obdelave njihovih finančnih podatkov, med drugim tudi o prejemnikih njihovih podatkov;
- (iv) opredeliti jasne standarde glede varnosti in varstva podatkov, ki jih morajo upoštevati zasebni in javni organi, vključeni v zbiranje in izmenjavo davčnih podatkov;
- (v) določiti izrecno obdobje hrambe za davčne podatke, ki se izmenjujejo, in odrediti njihov izbris, kadar se takšni podatki več ne obdelujejo za namene preprečevanja davčne utaje.

I. IZVAJANJE SVETOVNEGA STANDARDA ZA AVTOMATIČNO IZMENJAVO PODATKOV O FINANČNIH RAČUNIH

1. Na mednarodni ravni je bilo priznано, da je avtomatična izmenjava podatkov z zagotavljanjem popolne davčne preglednosti in sodelovanja med davčnimi upravami po vsem svetu pomembno sredstvo v boju proti čezmejnimi davčnim goljufijam in davčnim utajam. Skupina G-20 je Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) naložila, naj oblikuje enotni svetovni standard za avtomatično izmenjavo podatkov o finančnih računih. Svet OECD je svetovni standard objavil julija 2014.

2. Da bi se ohranili enaki konkurenčni pogoji za gospodarske subjekte, so bili s Švico, Andoro, Lihtenštajnom, Monako in San Marinom podpisani sporazumi, v katerih so določeni ukrepi, enakovredni tistim iz Direktive 2003/48/ES (o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti) ⁽¹⁾. Namen teh sporazumov je bil urediti in spodbuditi izmenjavo finančnih podatkov, relevantnih za obdavčenje, med pristojnimi organi držav, podpisnicami sporazuma, da bi se tako naredilo konec bančni tajnosti v davčnih zadevah.
3. Predsednik Sveta je 27. maja 2015 v imenu Evropske unije podpisal Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o ukrepih, enakovrednih tistim iz Direktive Sveta 2003/48/ES o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti (v nadaljevanju: sporazum). Sklenitev sporazuma je trenutno v postopku odobritve v Evropskem parlamentu.
4. Cilj sporazuma je zagotoviti skladnost obstoječega sporazuma o prihrankih, sklenjenega s Švico, z razvojem dogodkov v EU in na mednarodni ravni v zvezi z avtomatično izmenjavo podatkov, da bi se čim bolj zmanjšali stroški in upravna bremena davčnih uprav in gospodarskih subjektov. To bo povečalo davčno preglednost v Evropi in bo pravna podlaga za izvajanje svetovnega standarda organizacije OECD za avtomatično izmenjavo podatkov med Švico in EU.
5. Za izvajanje svetovnega standarda v izmenjavah podatkov med EU in Švicarsko konfederacijo zato sporazum vsebuje številne določbe, ki urejajo avtomatično izmenjavo davčnih podatkov med zadevnimi davčnimi organi v Švici in državah članicah.
6. Okrepljena pozornost, ki se namenja preprečevanju davčnih utaj in avtomatični izmenjavi finančnih podatkov, pa zahteva ustrezne zaščitne ukrepe za pravice do varstva podatkov. To je ključni vidik, zlasti glede na to, da so pravila OECD o avtomatični izmenjavi usklajena z načeli, ki so bila v zvezi s to temo že sprejeta v zakonodajo ZDA (ameriški zakon FATCA), vendar imajo kljub temu drugačen pristop k vprašanju v zvezi z varstvom podatkov ⁽²⁾.
7. V zvezi z varstvom osebnih podatkov je treba opozoriti, da sporazum v členu 6 vključuje določbe o zaupnosti in varstvu podatkov. Poleg tega je treba upoštevati, da je Komisija sprejela odločbo o primernosti ⁽³⁾, v kateri je ugotovila, da je pravni okvir za varstvo podatkov, ki velja v Švici, v skladu z načeli Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: direktiva o varstvu podatkov), zato omogoča neomejen prenos podatkov v skladu s členoma 25 in 26 te direktive.
8. V tem mnenju želimo izpostaviti številne premisleke, osredotočene na posledice sporazuma glede varstva podatkov, da bi zagotovili smernice o pogloblitnih zaščitnih ukrepih, ki jih je treba vključiti v prihodnje dvostranske sporazume, ki jih EU sklene za spodbujanje avtomatične izmenjave podatkov o finančnih računih.

III. SKLEPNA UGOTOVITEV

29. Glede na zgornje premisleke se zavedamo, da je izvajanje svetovnega standarda nujno za preprečevanje davčnih utaj in s tem zagotavljanje enakih konkurenčnih pogojev za gospodarske subjekte.
30. Kljub temu menimo, da bi bilo treba v fazi pogajanj v sporazum vnesti številne popravke za boljšo obravnavo vprašanj v zvezi z varstvom podatkov. Zakonodajalca EU tako pozivamo, naj takšne zaščitne ukrepe za varstvo podatkov vključi v prihodnje ukrepe za izvajanje sporazuma in v prihodnje dvostranske sporazume, ki bodo v zvezi s tem področjem sklenjeni z drugimi državami. Zlasti pa bi bilo treba v vsakem podobnem sporazumu ali prihodnjem izvedbenem ukrepu:
  - zagotoviti sorazmernost obdelave podatkov z opredelitvijo, da sta zbiranje in izmenjava davčnih podatkov pogojena z dejanskim tveganjem davčne utaje, in z izvajanjem meril za izvzetje računov, pri katerih obstaja majhno tveganje davčne utaje, iz poročanja,
  - omejiti namen obdelave podatkov na izpolnjevanje legitimnega cilja politike in preprečiti uporabo za dodatne namene, ne da bi se o tem obvestilo posameznike, na katere se osebni podatki nanašajo,

⁽¹⁾ Direktiva Sveta 2003/48/ES z dne 3. junija 2003 o obdavčevanju dohodka od prihrankov v obliki plačil obresti (UL L 157, 26.6.2003, str. 38).

⁽²⁾ Dopis delovne skupine iz člena 29 WP z dne 18. septembra 2014 o skupnem standardu poročanja, ki ga je oblikovala organizacija OECD, na voljo na spletnem naslovu http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/other-document/files/2014/20140918_letter_on_oecd_common_reporting_standard.pdf

⁽³⁾ Odločba Komisije 2000/518/ES z dne 26. julija 2000, na voljo na spletnem naslovu <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TEXT/?uri=CELEX%3A32000D0518>

- določiti, da je treba posameznike, na katere se osebni podatki nanašajo (v skladu s členom 10 direktive o varstvu podatkov), ustrezno obvestiti o namenu in načinih obdelave njihovih finančnih podatkov, med drugim tudi o prejemnikih njihovih podatkov,
- opredeliti jasne standarde glede varnosti in varstva podatkov, ki jih morajo upoštevati zasebni in javni organi, vključeni v zbiranje in izmenjavo davčnih podatkov (vgrajena zasebnost). Poleg tega bi moral določiti sankcije za kršitve takšnih določb,
- določiti izrecno obdobje hrambe za davčne podatke, ki se izmenjujejo, in odrediti njihov izbris, kadar se takšni podatki več ne obdelujejo za namene preprečevanja davčne utaje.

V Bruslju, 8. julija 2015

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

Pomočnik evropskega nadzornika za varstvo podatkov
